

Η αποβολή της ευθύνης

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

Μητροπολίτη Αργολίδος Νεκτάριου

Ο π. Αλέξανδρος Σμέμαν γράφει κάπου ότι η πλέον μαρτυρική πλευρά της ιεροσύνης είναι η εξομολόγηση. Και πράγματι αυτό είναι κοινή εμπειρία όλων των πνευματικών.

Ο πνευματικός έχει να αντιμετωπίσει χίλια δύο προβλήματα. Τον ανθρώπινο πόνο, την αμαρτία, την αμετανοησία, την σκληρότητα, την άγνοια, την προχειρότητα, αλλά κυρίως την ανευθυνότητα. Σ' αυτό το τελευταίο θα σταθούμε για λίγο. Οι περισσότεροι εξομολογούμενοι, ανεπαρκώς προετοιμασμένοι, αρχίζουν ιστορίες ολόκληρες για να αποδείξουν πόσο καλοί είναι και πόσο έχουν πέσει θύματα των άλλων. Έτσι η εξομολόγηση εξαντλείται στην εξαγόρευση αλλότριων αμαρτημάτων, του ή της συζύγου, της πεθεράς, των παιδιών, του γείτονα, του συγγενή, για όλα φταίνει οι άλλοι. Είναι βέβαια η πιο εύκολη λύση να ρίχνεις τις ευθύνες αλλού. Αντί για άλλο σχολιασμό θα δώσουμε το λόγο σε ένα μεγάλο Πατέρα της Εκκλησίας. Γράφει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος:

«Ξεγύμνωσε, ξεγύμνωσε το τραύμα σου στον ιατρό. Μην εντραπείς, αλλά λέγε: «Ιδικό μου, πάτερ, είναι το τραύμα, ιδική μου η πληγή! Η ιδική μου ραθυμία το προξένησε και όχι κάτι άλλο. Κανείς άλλος δεν είναι αίτιος της αμαρτίας μου, ούτε άνθρωπος ούτε διάβολος, ούτε σώμα, ούτε άλλο τίποτε, παρά μόνο η αμέλεια μου»!

Μια μικρή μερίδα χριστιανών, που δεν έχουν νιώσει την εν Χριστώ ελευθερία, ψάχνουν να βρουν έναν πνευματικό, ο οποίος θα παίζει το ρόλο ενός «ύπερμπαμπα» μάλλον, παρά πνευματικού. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η συμπεριφορά φτάνει στα όρια της υστερίας. Ο πνευματικός αποθεώνεται,

αγιοποιείται, αρχίζει να ευωδιάζει, να μην πατάει στη γη, διαπιστώνεται από τυχαίες φράσεις του ότι κατέχει το διορατικό και προορατικό χάρισμα. Έτσι γίνεται ένα είδος γκουρού, προς το οποίο οφείλουν όλοι απόλυτη υποταγή, ακόμη και στις λεπτομέρειες της καθημερινής ζωής. Οι άνθρωποι αυτής της τυπολογίας ρωτάνε για τα πάντα τον πνευματικό. Γίνονται πρόσωπα εξαντλητικά. Ο πνευματικός δεν μπορεί να έχει προσωπική ζωή, προσωπικό χώρο και χρόνο. Θα πρέπει να είναι διαθέσιμος κάθε στιγμή, οποιαδήποτε ώρα να μπορούν να τον συναντήσουν ή να του τηλεφωνήσουν για να πάρουν ευλογία ακόμη και για το πόσα ποτήρια νερό επιτρέπεται να πιούν.

Στην περίπτωση αυτή υπάρχει μια νοσηρή κατάσταση εξάρτησης και ανελευθερίας που θυμίζει ολοκληρωτικά καθεστώτα και κόμματα ή παραθρησκευτικές οργανώσεις. Η προσωπική ευθύνη έχει εξοβελιστεί. Για τα πάντα είναι υπεύθυνος ο πνευματικός. Και βέβαια ο πνευματικός έχει τη δική του ευθύνη, αλλά δεν είναι αποκλειστικά δική του. Εδώ κρίνουμε αναγκαίο να σημειώσουμε κάτι πολύ σημαντικό. Οι περισσότεροι έχουμε την εντύπωση, πως η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στον πνευματικό. Αυτό δεν είναι σωστό. Η ευθύνη ανήκει και σε μας, η μάλλον κυρίως σε μας. Παρατηρείται πολλές φορές η απάντηση του πνευματικού σε κάποιο θέμα μας να μην είναι σωστή.

Όταν το συνειδητοποιήσουμε, είμαστε έτοιμοι να κατηγορήσουμε τον πνευματικό, να του ρίξουμε το λίθο του αναθέματος. Δίχως να θέλουμε να πάρουμε το μέρος του πνευματικού, απλώς θα μεταφέρουμε την εμπειρία ενός σύγχρονου αγίου ασκητή και πνευματικού, του Εφραίμ Κατουνακιώτη, όπως επανειλημμένα μας την έχει εκφράσει: «Η απάντηση του πνευματικού εξαρτάται από την πρόθεση και τη διάθεση του ερωτώντος. Αν ο εξομολογούμενος είναι ειλικρινής και έχει καλή διάθεση, ο Θεός θα φωτίσει τον πνευματικό. Αν όχι, θα συμβεί το αντίθετο, έστω κι αν ο πνευματικός είναι άγιος. Γι' αυτό μην εκβιάζετε τον πνευματικό...». Και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που τον πνευματικό δεν έχουμε διάθεση να τον ακούσουμε, αλλά να τον παραπλανήσουμε, να «υποκλέψουμε» μια απάντηση ή «ευλογία» σύμφωνα με τα πάθη μας.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος έλεγε σ' ένα κήρυγμα του: «Παρακαλώ μη νομίζετε, ότι επειδή ρίψατε όλες τις ευθύνες σε μας τους κληρικούς, εσείς είστε ανεύθυνοι. Είσαστε και σεις συνυπεύθυνοι»

Πηγή: isagiastriados.com